

รายงานของผู้สอบบัญชี

* พุทธิพงษ์ สุกุณี

๑. ความสำคัญของรายงานการสอบบัญชี

ในการประกอบธุรกิจไม่ว่าจะดำเนินการในรูปห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายบัญชี คือ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๘๕ พรบ.บริษัท มหาชน จำกัด รวมทั้งประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้ธุรกิจดังกล่าวจะต้องมีการจัดทำบัญชี และปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบดุลและงบกำไรขาดทุน และต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบ และให้ความเห็นต่อ

งบดุลและงบกำไรขาดทุนนั้น ก่อนที่จะนำเสนอต่อผู้เป็นหุ้นส่วนหรือส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ หรือกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง โดยยื่นพร้อมแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชี ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระแขนงหนึ่งอย่างมาก โดยกำหนดให้งบการเงินที่กิจการต่าง ๆ จัดทำขึ้นต้องผ่านการตรวจสอบและให้ความเห็นจากผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานการสอบบัญชีของตนก่อน ทั้งนี้ เพราะว่างบการเงินดังกล่าวมีผู้ใช้ประโยชน์หลายฝ่ายด้วยกัน

* นับบัญชี ๗ หัวหน้าฝ่ายสำนักงาน ก.บ.ช. กองบัญชีธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

นอกจากผู้บริหารของกิจการเอง ยังมีบุคคลภายนอก เช่น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ ตลอดจนส่วนราชการต่าง ๆ ที่จะนำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้ประโยชน์ และรายงานการสอบบัญชี จะถือเป็นเพียงผลงานอย่างเดียวของผู้สอบบัญชีที่จะนำเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ดังนั้น รายงานการสอบบัญชี จึงเป็นสิ่งที่ผู้สอบบัญชี จะต้องกล่าวถึงสิ่งที่ตนได้กระทำในการตรวจสอบ และความเห็นของคนที่มีต่อการเงินที่ได้ตรวจสอบแล้ว

๒. ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้สอบบัญชี

บทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการบัญชี คือ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน ให้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารทั้งสิ้น กล่าวคือ กรณีที่เป็นบริษัทจำกัด กรรมการของบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบ ในกรณีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน หรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ หุ้่นส่วนผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือผู้บริหารของนิติบุคคลนั้น เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน ซึ่งความรับผิดชอบดังกล่าวครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายการบัญชี วางรูปบัญชี จัดระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้การจัดทำบัญชีและงบการเงินแสดงข้อมูลที่ถูกต้อง แม้ว่าในทางปฏิบัติผู้บริหารจะมอบหมายให้สมุห์บัญชี พนักงานบัญชี หรือสำนักงานให้บริการทางบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชี และงบการเงินให้ หรือในบางครั้งผู้สอบบัญชี อาจช่วยออกงบการเงินและพิมพ์การเงินให้ก็ตาม แต่หน้าที่ความรับ

ผิดชอบตามกฎหมายยังคงเป็นของผู้บริหารกิจการอยู่นั่นเอง

สำหรับผู้สอบบัญชีนั้น เป็นผู้มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีและงบการเงินที่ผู้บริหารของกิจการจัดทำขึ้น เพื่อที่จะแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวว่างบการเงินนั้นได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ และการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ ที่จะไม่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินหลงผิดหรือไม่ ทั้งนี้ ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีดังกล่าวเกิดขึ้นจากการที่ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นในฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ ซึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบและแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีดังกล่าวจะผูกพันผู้สอบบัญชีอย่างมาก และผู้สอบบัญชีจะต้องรับผิดชอบต่อความเห็นในรายงานของตน ทั้งนี้ความรับผิดชอบดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจาก ผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินจะให้ความเชื่อถือต่องบการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นไว้ในรายการสอบบัญชีมากกว่างบการเงินที่ไม่ได้ผ่านการตรวจสอบ เพราะความเห็นในรายงานดังกล่าวถือเป็นความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ และเป็นการแสดงความเห็นโดยเที่ยงธรรมอย่างอิสระปราศจากอคติและส่วนได้เสีย ใด ๆ ดังนั้น ในส่วนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีและผู้บริหารนั้นตามบทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจนดังกล่าวแล้ว

๓. รายงานของผู้สอบบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

รายงานของผู้สอบบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ใช้มาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งสมาคมนักบัญชีแห่ง

ประเทศไทยได้จัดการประชุมกับบัญชีทั่วประเทศครั้งแรกขึ้น เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๙ เพื่อกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีไว้ให้ผู้สอบบัญชีทดลองปฏิบัติ รวมทั้งได้กำหนดแบบรายงานการสอบบัญชีขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าสมาคมกับบัญชีจะได้กำหนดแบบรายงานการสอบบัญชีดังกล่าวขึ้น ตั้งแต่ปี ๒๕๐๙ แต่ในทางปฏิบัติยังมีผู้สอบบัญชีจำนวนมากที่ยังไม่ทราบและใช้ข้อความในรายงานแตกต่างกันไปตามที่เคยปฏิบัติอยู่ เช่น รายงานโดยลอกข้อความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๑๖ หรือบางท่านก็รายงานตามแบบของต่างประเทศบ้าง

คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (ก.บช.) จึงได้พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้การสอบบัญชีของธุรกิจที่กฎหมายกำหนดให้มีการสอบบัญชีและการลงลายมือชื่อรับรองเอกสารซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ผู้สอบบัญชีรับรองตามมาตรา ๑๔ แห่ง พ.ร.บ. ผู้สอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความรับผิดชอบและขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการควบคุมมารยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ก.บช. จึงได้ออกประกาศฉบับที่ ๑๙ และฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๑๘) กำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีและแนวทางปฏิบัติในการลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีไว้ให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติ และได้ประชาสัมพันธ์โดยการอบรมสัมมนาเผยแพร่มาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานการรายงานดังกล่าวให้กับผู้สอบบัญชีทุกคน รวมทั้งได้มีการติดตามตรวจสอบและแนะนำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบัน ผู้สอบบัญชีทุกคน

ได้ถือปฏิบัติตามแบบมาตรฐานการรายงานที่กำหนดในประกาศ ก.บช. ดังกล่าว ทั้งนี้สาระสำคัญของรายงานการสอบบัญชี ดังกล่าวประกอบด้วย

๑. วรรคแรก คือ วรรคขอบเขตจะกล่าวถึงขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีว่าผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือไม่เพียงใดและมีข้อความเพิ่มเติมว่าในการตรวจสอบได้รวมถึงการทดสอบรายการบัญชี และวิธีการตรวจสอบอื่นที่เห็นว่าจำเป็นแล้ว

๒. วรรคความเห็น จะกล่าวถึงความเห็นของผู้สอบบัญชีต่องบการเงินที่ตรวจสอบว่างบการเงินดังกล่าวถูกต้องตามที่ควรและได้ทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งถือปฏิบัติเช่นเดียวกับปีก่อนหรือไม่เพียงไร

๔. รายงานของผู้สอบบัญชีควรเปลี่ยนแปลงข้อความจากปัจจุบันหรือไม่

ถึงแม้ว่าจะได้มีการออกประกาศ ก.บช. กำหนดรูปแบบและข้อความในรายงานการสอบบัญชีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยเน้นถึงขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและความเห็นของผู้สอบบัญชีตามที่กล่าวข้างต้นแล้วก็ตาม แต่ในความเป็นจริงยังมีบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจผิดในเรื่องหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีอีกเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เข้าใจว่าผู้สอบบัญชี เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบการเงินและเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน เช่น ผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร หรือแม้แต่ผู้สอบบัญชีบางคนก็ยังไม่เข้าใจบทบาทความรับผิดชอบที่แท้จริงของตนเอง ในเรื่องดังกล่าว ทางกองบัญชีธุรกิจ กรมทะเบียน

การคำ ได้พยายามทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์อย่าง ต่อเนื่องโดยการอบรมสัมมนา ให้แก่ผู้สอบบัญชี ผู้บริหาร ให้เขาถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ซึ่งในปัจจุบัน ก็ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไปได้ส่วนหนึ่ง แต่อย่างไร ก็ตาม ยังมีผู้เกี่ยวข้องและผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก อีกเป็นจำนวนมาก ที่ยังไม่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น หากจะมีการเปลี่ยนแปลงข้อความ รูปแบบของรายงานการสอบบัญชีของไทยให้มีข้อความใน ลักษณะหรือทำนองเดียวกับรายงานการสอบบัญชีที่กำหนด โดยสมาคมผู้สอบบัญชีของสหรัฐอเมริกา (AICPA) ซึ่ง ทำหน้าที่ได้ติดตามความก้าวหน้าของวิชาชีพมาโดยตลอด คง จะทราบว่ารายงานดังกล่าวได้ปรับปรุงสาระสำคัญไปจาก รายงานการสอบบัญชี ของไทยหลายประการด้วยกันโดย ข้อความในรายงานดังกล่าวจะประกอบด้วย

๑. หัวของรายงาน ระบุว่าว่าเป็นรายงานของผู้ สอบบัญชีอิสระ

๒. ในวรรคแรก หรือวรรคนำ จะระบุว่าผู้สอบ บัญชีได้ตรวจสอบงบการเงินอะไรบ้าง และระบุไว้ในราย งานว่าผู้บริหารของกิจการเป็นผู้รับผิดชอบในงบการเงิน เหล่านั้น โดยผู้สอบบัญชีรับผิดชอบในการแสดงความเห็น ต่องบการเงินที่ได้ตรวจสอบ

๓. ในวรรคที่สอง หรือวรรคขอบเขตจะระบุว่า ผู้สอบบัญชีได้กระทำการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบ บัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้

สอบบัญชีต้องวางแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อให้ได้รับ ความเชื่อมั่น อย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินมีข้อผิดพลาด ที่เป็นสาระสำคัญหรือไม่ และได้แจ้งไว้ในรายงานถึงวิธีการ สอบบัญชีไว้ว่าได้รวมถึง

(๑) การทดสอบเอกสารหลักฐานประกอบ จำนวนเงินและข้อมูลที่เปิดเผยไว้ในงบการเงิน

(๒) การประเมินความเหมาะสมของหลัก การบัญชีที่ใช้และการประมาณการที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหารได้ จัดทำ

(๓) การประเมินความถูกต้องตามที่ควร ของ งบการเงินโดยรวม

นอกจากนี้ยังระบุว่าผู้สอบบัญชีเชื่อว่าการตรวจ สอบของคนได้ให้ข้อมูลที่สนับสนุนความเห็นของผู้สอบ บัญชีแล้ว

๔. วรรคที่สาม หรือวรรคความเห็น จะกล่าวถึง ความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับงบการเงินที่ระบุไว้ใน วรรคแรกโดยชัดเจนว่างบการเงินดังกล่าว ในส่วนที่เป็น สาระสำคัญถูกต้องตามที่ควรและได้ทำขึ้นตามหลักการบัญชี ที่รับรองทั่วไป

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าข้อความในรายงานแบบใหม่ที่ สหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นได้แก้ไขและใช้อยู่ขณะนี้ ได้ ระบุถึงลักษณะของการประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีไว้ อย่างชัดเจนว่าเป็นผู้สอบบัญชีอิสระ และได้กล่าวเน้นถึง ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้สอบบัญชีไว้อย่างชัดเจนว่าผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบการเงินและ ผู้สอบบัญชีรับผิดชอบในการแสดงความเห็นเกี่ยวกับงบการเงิน

เงินตามผลที่ได้จากการสอบบัญชีเท่านั้น รวมทั้งได้กล่าวถึง บทบาทและอธิบายถึงวิธีการที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป คือ การวางแผนและการปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินมีข้อผิดพลาดที่สาระสำคัญหรือไม่ และวิธีการสอบบัญชีได้ปฏิบัติอย่างไร การอธิบายขยายความดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีได้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการเน้นให้ทราบว่า การวางแผนและการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชานั้น ก็เพื่อที่จะให้ผู้สอบบัญชีเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินมีข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญหรือไม่ มิได้รับประกันความถูกต้องของงบการเงิน แต่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นโดยสรุปได้มาจากการตรวจสอบของตนเอง และผู้สอบบัญชีใช้วิธีการทดสอบตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ จึงน่าจะพบข้อผิดพลาดที่สาระสำคัญได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้สอบบัญชี ไม่ได้ตรวจสอบทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์เพียงแต่

ประเมินความถูกต้องตามที่ควรของงบการเงินโดยรวมเท่านั้น

ดังนั้น หากรายงานการสอบบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตามประกาศ ก.บข. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๑๘) จะเปลี่ยนแปลงไปตามรายงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และอีกหลายประเทศที่ใช้อยู่ ก็น่าจะเป็นประโยชน์และสื่อความหมาย ถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายให้ผู้ใช้งบการเงินได้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการเน้นให้ผู้สอบบัญชีเองได้ตระหนักและรับทราบถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนและปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานและวิธีการที่ระบุไว้ก่อนที่จะลงลายมือชื่อแสดงความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชี ก็จะเป็นการช่วยพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีไทยในสายตาของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้กำกับควบคุมวิชาชีพ อันจะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงแก่วิชาชีพโดยรวมต่อไป □□

บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงินและรายงานการสอบบัญชี

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๑๙๖ "อันบัญชีงบดุลนั้น ท่านว่าต้องทำอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือน คือเมื่อเวลาสุครบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นขอบปีในทางบัญชีเงินของบริษัทนั้น

อนึ่ง งบดุลต้องมีรายการแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน"

มาตรา ๑๑๙๗ "งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่อนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ลงในงบดุลนั้น"

มาตรา ๑๒๑๔ "ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานว่าด้วยงบดุลและบัญชีขึ้นต่อที่ประชุมสามัญ"

ผู้สอบบัญชีต้องแถลงในรายงานเช่นนั้นด้วยว่าตนเห็นว่างบดุลได้ทำโดยถูกต้องครบถ้วนว่าสำแดงให้เห็นการงานของบริษัทที่เป็นอยู่ตามจริงและถูกต้องหรือไม่

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕

ข้อ ๑๑ ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นทางหุ้นส่วนจดทะเบียน และนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ จัดทำงบดุล และบัญชีกำไรขาดทุน ยื่นต่อสำนักงานกลางบัญชี หรือ สำนักงานบัญชีภายในห้าเดือน นับแต่วันเปิดบัญชีตาม ข้อ ๑๐

งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบ

รูปแบบของรายงานแบบใหม่ที่กำหนดโดยสมาคมผู้สอบบัญชีของสหรัฐอเมริกา

รายงานของผู้สอบบัญชีอิสระ

เสนอผู้อื้อหุ้นบริษัท กขค. จำกัด

(บรรณำ)

เราได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕xx งบกำไรขาดทุนงบกำไรสะสมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท กขค. จำกัด ซึ่งผู้บริหารของบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการเงินเหล่านี้ ส่วนเราเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่อการเงินดังกล่าวตามผลการสอบบัญชี

(บรรคขอบเขต)

เราได้ตรวจสอบงบการเงินข้างต้นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวกำหนดให้เราต้องวางแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อให้สามารถแน่ใจได้อย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินปราศจากข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญหรือไม่ การสอบบัญชীরวมถึงการทดสอบเอกสารหลักฐานประกอบจำนวนเงินและข้อมูลที่เปิดเผยในงบการเงิน นอกจากนี้ยังรวมถึงการประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และการประมาณการที่สำคัญที่ผู้บริหารจัดทำ ตลอดจนการประเมินความถูกต้องตามควรของงบการเงินโดยรวมด้วย เราเชื่อว่าการตรวจสอบของเราได้ให้ข้อสรุปที่สนับสนุนความเห็นของเราแล้ว

(บรรคความเห็น)

เราเห็นว่า งบการเงินดังกล่าวข้างต้นแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕xx และผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงของเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท กขค. จำกัด ในส่วนที่ถือได้ว่ามีสาระสำคัญโดยถูกต้องตามควรตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(ลงชื่อ)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ประกาศ ก.บช.
ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๑๘)
เรื่อง การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี

ด้วยคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การลงลายมือชื่อรับรองเอกสารซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ผู้สอบบัญชีรับรองตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันและเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความรับผิดชอบและขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและเพื่อให้การควบคุมมารยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นไปตามความในข้อ (๒) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) และ (๑๗) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕

คณะกรรมการการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี จึงได้กำหนดแนวการปฏิบัติในเรื่องการลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้อง

(๑) รายงานว่าได้ตรวจสอบงบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือไม่เพียงใด

(๒) แสดงความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชีว่างงบการเงินได้ตรวจสอบแสดงให้เห็นฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควรและได้ทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งถือปฏิบัติเช่นเดียวกับปีก่อนหรือไม่เพียงใด

ข้อ ๒ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องรายงานไว้ในรายงานการสอบบัญชี เมื่อเห็นว่า

(๑) งบการเงินที่ได้ตรวจสอบเปิดเผยข้อความและรายการไม่ครบถ้วนเพียงพออาจทำให้เกิดการหลงผิดหรือเสียหายแก่กิจการที่สอบบัญชานั้นหรือแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๒) บัญชีและงบการเงินของกิจการที่สอบบัญชานั้นไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๓ การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยไม่มีเงื่อนไข ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องทำรายงานการสอบบัญชีตามแบบท้ายประกาศนี้

ในกรณีที่จัดทำงบการเงินและรายงานการสอบบัญชีเป็นภาษาต่างประเทศ ข้อความและรายการของงบการเงินและรายงานการสอบบัญชานั้นต้องถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อความและรายการของงบการเงินและรายงานการสอบบัญชีที่ทำเป็นภาษาไทย

ในกรณีที่ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่ปิดบัญชีเป็นครั้งแรกนับแต่เริ่มดำเนินกิจการ หรือสำหรับกิจการที่จัดทำงบการเงินเปรียบเทียบตั้งแต่สองปีขึ้นไปให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายงานการสอบบัญชีให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบและขอบเขตการปฏิบัติงาน

ข้อ ๔ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยมีเงื่อนไขเมื่อ

(๑) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชีได้ตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และหรือตามมาตรฐานการสอบบัญชี

(๒) งบการเงินที่ได้ตรวจสอบมิได้แสดงให้เห็นฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควรและหรือมิได้ทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและที่ปฏิบัติเช่นเดียวกับปีก่อน

(๓) งบการเงินที่ได้ตรวจสอบมิได้เปิดเผยข้อความและรายการโดยครบถ้วนเพียงพออันอาจทำให้เกิดการหลงผิดหรือเสียหายแก่กิจการที่สอบบัญชีนั้นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๔) มีความไม่แน่นอนในอนาคตอันอาจกระทบถึงฐานะการเงินของกิจการที่สอบบัญชีนั้น

(๕) บัญชีและงบการเงินที่ได้ตรวจสอบมิได้จัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๕ ในกรณีที่ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยมีเงื่อนไขให้ใช้แบบรายงานการสอบบัญชีตามข้อ ๓ โดยแก้ไขเพิ่มเติมและระบุเงื่อนไขตามความจำเป็น และต้องรายงานสาเหตุที่คงมีเงื่อนไขไว้ในรายงานการสอบบัญชี

ข้อ ๖ เมื่อมีกรณีตามข้อ ๔ (๒) (๓) หรือ (๕) ในสาระสำคัญ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องรายงานความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชีว่างบการเงินไม่ถูกต้องพร้อมด้วยเหตุผล

ข้อ ๗ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องรายงานว่าคนไม่ความเห็นเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการที่สอบบัญชีนั้น เมื่อ

(๑) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชีได้ตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และหรือตามมาตรฐานการสอบบัญชีในส่วนที่เป็นสาระสำคัญในการตรวจสอบ

(๒) เห็นว่ามีความไม่แน่นอนในอนาคตอันอาจกระทบถึงฐานะการเงินของกิจการที่สอบบัญชีนั้นอย่างร้ายแรง

ข้อ ๘ ในกรณีที่ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีของกิจการที่เลิกหรือชำระบัญชีหรือของกิจการที่มีได้ดำเนินการเพื่อนำผลกำไรมาแบ่งกัน ให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายงานการสอบบัญชีตามข้อ ๓ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๘

(ลงชื่อ) วิจิตร นีวาตวงศ์

(นายวิจิตร นีวาตวงศ์)

ปลัดกระทรวงพาณิชย์

แบบรายงานการสอบบัญชีท้ายประกาศ ก.บข. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๑๘)

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ.....

(วรรคขอบเขต)

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม
และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของ.....
.....ตามมาตรฐานการสอบบัญชี (ที่รับรองทั่วไป ซึ่งรวมทั้งการทดสอบรายการบัญชี และวิธีการ
ตรวจสอบอื่นที่เห็นว่าจำเป็น) แล้ว

(วรรคความเห็น)

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....
.....และผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของ
.....โดยถูกต้องตามที่ควรและได้ทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่
รับรองทั่วไป ซึ่งได้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับปีก่อน

ลงลายมือชื่อ.....

(.....)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทะเบียน เลขที่.....

ที่ตั้งสำนักงาน

วันที่